# WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 27 października 2011 r. *

W sprawie C-402/10

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Conseil d'État (Francja) postanowieniem z dnia 26 maja 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 6 sierpnia 2010 r., w postępowaniu:

**Groupe Limagrain Holding**

przeciwko

**Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer**,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: A. Borg Barthet, pełniący obowiązki prezesa piątej izby, J.J. Kasel i M. Berger (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Mazák,
sekretarz: R. Şereş, administrator,

* Język postępowania: francuski.

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 11 maja 2011 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Société Groupe Limagrain Holding przez adwokatów A. Monoda oraz V. Maignana-Artigę,

— w imieniu Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer przez adwokata F. Blancpaina,

— w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues'a oraz B. Cabouata, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez B. Burggraafa oraz D. Triantafyllou, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

## Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni przepisów rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3665/87 z dnia 27 listopada 1987 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do

produktów rolnych (Dz.U. L 351, s. 1), zmienionego między innymi rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 1708/93 z dnia 30 czerwca 1993 r. (Dz.U. L 159, s. 77, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 3665/87"), w związku z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 565/80 z dnia 4 marca 1980 r. w sprawie zaliczek na poczet refundacji wywozowych do produktów rolnych (Dz.U. L 62, s. 5).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między spółką Groupe Limagrain Holding (zwaną dalej „Limagrain"), będącą następcą prawnym spółki Maïs Céréales Technologie (zwanej dalej „MCT"), a Office national interprofessionnel des céréales (zwanym dalej „ONIC"), obecnie Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer, w sprawie zwrotu zaliczki na poczet refundacji wywozowej otrzymanej przez MCT.

**Ramy prawne**

*Rozporządzenie nr 565/80*

3 Rozporządzenie nr 565/80 ustanawia dla niektórych produktów rolnych, w tym produktów objętych rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2727/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku zbóż (Dz.U. L 281, s. 1), uchylonym i zastąpionym przez rozporządzenie Rady (EWG) nr 1766/92 z dnia 30 czerwca 1992 r. (Dz.U. L 181, s. 21), system zaliczek na poczet refundacji wywozowych do państw trzecich.

4 Artykuł 4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Kwota równa refundacji wywozowej zostaje wypłacona na wniosek zainteresowanej strony, gdy tylko produkty podstawowe są poddane kontroli celnej [dozorowi celnemu], co gwarantuje, że produkty przetworzone lub towary zostaną wywiezione w wyznaczonym terminie".

5 Zgodnie z art. 6 tego rozporządzenia:

„Korzyści wynikające z ustaleń niniejszego rozporządzenia są uwarunkowane złożeniem zabezpieczenia gwarantującego zwrot kwoty równej kwocie wypłaconej, powiększonej o kwotę dodatkową.

Z zastrzeżeniem wystąpienia przypadków siły wyższej, zabezpieczenie przepada w całości lub części:

— w przypadku gdy zwrot nie został dokonany, jeśli wywóz nie nastąpił w terminie określonym w art. 4 ust. 1 […],

lub

— jeśli okaże się, że nie istniało prawo do refundacji wywozowej lub istniało prawo do mniejszej refundacji".

*Rozporządzenie nr 3665/87*

6 W tytule 2 rozdział 3 obejmującym art. 24–33 w rozporządzeniu nr 3665/87 określono szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia nr 565/80 i formalności, jakich należy dopełnić, lub warunki, jakie należy spełnić, aby skorzystać z płatności zaliczek na poczet refundacji w przypadku poprzedzającego wywóz przetworzenia lub składowania.

7 Artykuł 25 ust. 1 akapit pierwszy tego rozporządzenia stanowi:

„W przypadku gdy eksporter deklaruje swój zamiar wywozu produktów lub towarów po przetworzeniu lub składowaniu i skorzystania z refundacji zgodnie z przepisami art. 4 lub 5 rozporządzenia (EWG) nr 565/80, warunkiem skorzystania z tych przepisów jest przedstawienie organom celnym deklaracji, zwanej dalej »deklaracją płatności«" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej].

8 Artykuł 26 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„W chwili przyjęcia deklaracji płatności produkty lub towary obejmuje się dozorem celnym, aż do momentu opuszczenia przez nie obszaru celnego Wspólnoty lub przybycia do przewidzianego miejsca przeznaczenia".

9 Zgodnie z art. 27 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia nr 3665/87:

„Produkty podstawowe mogą pozostawać pod dozorem celnym w celu ich przetworzenia przez sześć miesięcy od daty przyjęcia deklaracji płatności".

10 Artykuł 29 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Kwota do zapłaty przed wywozem jest wypłacana przez państwo członkowskie, w jakim przyjmuje się deklarację płatności.

2. Kwota wypłacana jest jedynie na pisemny wniosek eksportera. […]".

11 Artykuł 31 ust. 1 tego rozporządzenie przewiduje:

„Przed przyjęciem deklaracji płatności ustanawia się zabezpieczenie równe kwocie obliczonej zgodnie z art. 29 ust. 3 i do której dodano ewentualnie dodatnią różnicę walutową, jak również podwyżkę o 20% uzyskanej w ten sposób kwoty. [...]".

12 Artykuł 33 ust. 1 tego rozporządzenia brzmi następująco:

„W przypadku gdy dowód uprawnienia do refundacji został przedstawiony w odniesieniu do produktów lub towarów objętych przepisami niniejszego rozdziału, zaliczkę kompensuje się z należną kwotą. W przypadku gdy kwota należna w odniesieniu do wywiezionej ilości jest wyższa od tej, która została wypłacona zaliczkowo, różnicę wypłaca się na rzecz zainteresowanej osoby.

W przypadku gdy kwota należna, w odniesieniu do ilości wywiezionej, jest niższa od tej, która została zapłacona zaliczkowo, w szczególności w przypadku gdy stosuje się ust. 2, właściwe władze wszczynają bezzwłocznie procedurę przewidzianą w art. 29 rozporządzenia (EWG) nr 2220/85 w celu uzyskania od podmiotu zwrotu różnicy między tymi dwiema kwotami, powiększonej o 20%".

*Rozporządzenie (EWG) nr 3719/88*

13 W art. 43 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 3719/88 z dnia 16 listopada 1988 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu pozwoleń na wywóz i przywóz oraz świadectw o wcześniejszym ustaleniu refundacji dla produktów rolnych (Dz.U. L 331, s. 1), stanowi:

„W przypadku gdy produkty podstawowe zostały objęte uzgodnieniami przewidzianymi w art. 4 rozporządzenia (EWG) nr 565/80 […] i wykorzystane zostało pozwolenie na wywóz lub świadectwo o wcześniejszym ustaleniu opłat lub refundacji, oraz jeżeli strona zainteresowana całkowicie lub częściowo:

— wycofa z dozoru celnego te produkty podstawowe, w niezmienionym stanie lub jako produkty przetworzone, lub te produkty lub towary, lub

— nie zachowa łącznego terminu obliczonego na podstawie art. 27 ust. 5 i art. 28 ust. 5 rozporządzenia (EWG) nr 3665/87 lub innych przepisów prawa,

wówczas zobowiązanie do wywozu nie zostało wykonane dla danej ilości" [tłumaczenie nieoficjalne].

*Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92*

14 Na podstawie art. 105 akapit pierwszy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1, zwanego dalej „Wspólnotowym kodeksem celnym"):

„Wyznaczona przez organy celne osoba prowadzi, w sposób określony przez te organy, ewidencję towarową wszystkich towarów objętych procedurą składu celnego. Prowadzenie ewidencji towarowej nie jest konieczne, gdy skład publiczny jest prowadzony przez organy celne".

*Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93*

15 Artykuł 504 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 253, s. 1, zwanego dalej

„rozporządzeniem wykonawczym do Wspólnotowego kodeksu celnego") stanowił w brzmieniu obowiązującym w okresie wystąpienia okoliczności faktycznych sprawy przed sądem krajowym:

„Bez uszczerbku dla ust. 2 i 3 składy celne, w których towary są składowane w ramach procedury składu celnego, klasyfikowane są w następujący sposób:

[...]

— skład typu C: skład prywatny, zgodnie z art. 99 akapit drugi tiret drugie Kodeksu, w którym prowadzący skład jest korzystającym, ale nie musi być koniecznie właścicielem towarów,

[...]".

16 Artykuł 517 ust. 1 tego rozporządzenia przewidywał:

„W składach typu A, typu C, typu D i typu E organy celne wyznaczają prowadzącego skład jako osobę, która zobowiązana jest do prowadzenia ewidencji towarowej, określonej w art. 105 [Wspólnotowego] kodeksu [celnego].

Ewidencja towarowa jest udostępniana urzędowi nadzoru w celu umożliwienia mu dokonywania wszelkich kontroli".

17 Artykuł 520 tego rozporządzenie stanowił:

„1. Ewidencja towarowa, określona w art. 105 [Wspólnotowego] kodeksu [celnego], zawiera wszystkie dane niezbędne do właściwego stosowania procedury i jej nadzoru.

Obejmuje w szczególności:

a) informacje zawarte w polach 1, 31, 37 i 38 zgłoszenia objęcia procedurą;

b) numery zgłoszeń, na podstawie których towary otrzymały dopuszczone przeznaczenie celne zamykające procedurę składu celnego;

c) datę, numery innych dokumentów celnych i wszystkich innych dokumentów dotyczących objęcia i zakończenia;

d) informacje umożliwiające monitorowanie towarów, w szczególności miejsca, w którym się znajdują, oraz dane dotyczące każdego przeniesienia towarów z jednego składu celnego do drugiego bez zakończenia procedury;

e) informacje dotyczące wspólnego składowania towarów określonych w art. 524;

f) wszystkie inne szczegóły, które mogą okazać się niezbędne w celu identyfikacji towarów;

g) informacje dotyczące zabiegów zwyczajowych, którym zostają poddane towary;

h) informacje dotyczące czasowego usunięcia towarów z pomieszczeń składu celnego.

[...]

3. Ewidencja towarowa musi w każdej chwili wykazywać aktualny stan zapasu towarów, które nadal są objęte procedurą składu celnego. Prowadzący skład musi złożyć w urzędzie nadzoru w terminach określonych przez organy celne wykaz towarów pozostających na składzie.

[...]".

**Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne**

18 MCT specjalizowała się w konserwacji zbóż, w szczególności kukurydzy w postaci ziarna i w przetwarzaniu tej kukurydzy na kaszę kukurydzianą w celu jej wywozu.

19 W dniu 30 września 1994 r. spółka ta złożyła zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 565/80 deklarację o umieszczeniu w składzie celnym zapasu kukurydzy w oczekiwaniu na jej wywóz w postaci kaszy.

20 Skład, w jakim umieszczono zapasy, był składem prywatnym typu C w rozumieniu art. 504 rozporządzenia wykonawczego do Wspólnotowego kodeksu celnego.

21 Na podstawie tej deklaracji ONIC wypłacił zaliczkę na poczet refundacji wywozowych w kwocie 2 523 414,07 FRF.

22 W 1996 r. służby celne przeprowadziły kontrolę dokumentów, która ujawniła brak, za okres składowania, przewidzianej w art. 105 Wspólnotowego kodeksu celnego ewidencji towarów objętych procedurą składu celnego.

23 Pismem z dnia 17 listopada 1998 r. ONIC zażądał od MCT zwrotu kwoty 3 028 096,88 FRF, odpowiadającej kwocie otrzymanych zaliczkowo przez tę spółkę refundacji wywozowych powiększonej o karę w wysokości 20% tej kwoty na podstawie art. 33 rozporządzenia nr 3665/87.

24 MCT zażądała stwierdzenia nieważności tej decyzji o nakazie zwrotu wydanej przez ONIC.

25 Orzeczeniem z dnia 7 października 2004 r. tribunal administratif w Clermont-Ferrand (sąd administracyjny) oddalił ten wniosek. Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2007 r. cour d'appel w Lyonie (sąd apelacyjny w Lyonie) utrzymał ten wyrok w mocy.

26 Limagrain będąca następcą prawnym MCT wniosła środek odwoławczy do Conseil d'État.

27 W tych okolicznościach Conseil d'État, powziąwszy wątpliwości w zakresie wykładni art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 565/80 i art. 105 Wspólnotowego kodeksu celnego, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy brak ewidencji towarowej produktów lub towarów objętych procedurą składu celnego, stanowiący naruszenie obowiązków spoczywających na prowadzącym skład celny na mocy wspólnotowych uregulowań celnych, jest wystarczającym powodem pozbawienia eksportera, który złożył w tym składzie swoje produkty lub towary, wstępnego finansowania refundacji ustanowionego przepisami rozporządzenia [nr 3665/87 i nr 565/80]?

2 W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze: jakie ma to konsekwencje dla kwot już otrzymanych przez beneficjenta?

W szczególności:

a) W przypadku gdy wykazano, iż towary zostały faktycznie wywiezione: czy kwotę refundacji z tytułu tego wywozu należy uznać za należną w całości lub w części eksporterowi? Czy w tym ostatnim przypadku należy przyjąć tę stawkę refundacji, która została ustalona uprzednio na podstawie uregulowań w sprawie zaliczek na poczet refundacji wywozowych, czy też stawkę obowiązującą w dniu faktycznego wywozu w granicach lub poza granicami ustalonej uprzednio stawki?

b) Przy założeniu obowiązku zwrotu całości lub części otrzymanych kwot refundacji: czy na podstawie art. 33 rozporządzenia […] nr 3665/87 […] należy podwyższyć nienależnie wypłaconą kwotę do zwrotu o karę przewidzianą w tych przepisach, pomimo że obowiązek prowadzenia ewidencji towarowej spoczywa na prowadzącym skład celny, w przypadku gdy tak jak w niniejszej sprawie skład celny jest składem prywatnym typu C prowadzonym przez samego eksportera produktów rolnych?".

**W przedmiocie pytań prejudycjalnych**

*W przedmiocie pytania pierwszego*

28 W pytaniu pierwszym sąd krajowy zasadniczo stara się ustalić, czy przepisy prawa Unii dotyczące wstępnego finansowania refundacji wywozowych należy interpretować w ten sposób, że brak ewidencji towarowej produktów poddanych dozorowi celnemu, stanowiący naruszenie unijnych uregulowań celnych, jest wystarczającym powodem pozbawienia eksportera zaliczki na poczet refundacji wywozowej do tych produktów.

29 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy przypomnieć, mające znaczenie w postępowaniu przed sądem krajowym, cechy systemu zaliczek na poczet refundacji wywozowych.

30 Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia nr 565/80 przewiduje, że kwota równa refundacji wywozowej zostaje wypłacona eksporterowi, gdy tylko produkty podstawowe są

poddane dozorowi celnemu, co gwarantuje, że produkty przetworzone zostaną wywiezione w wyznaczonym terminie. Na podstawie art. 25 rozporządzenia nr 3665/87 skorzystanie z tego systemu wstępnego finansowania refundacji wywozowych jest uzależnione od przedstawienia organom celnym i przyjęcia przez nie deklaracji płatności. Zgodnie z art. 26 i 27 tego rozporządzenia produkty podstawowe należy objąć dozorem celnym od daty przyjęcia wniosku o płatność, aż do ich wywozu, który powinien zasadniczo nastąpić w terminie sześciu miesięcy.

31 Z zestawienia tych przepisów wynika, że prawidłowe funkcjonowanie systemu wstępnego finansowania refundacji wywozowych opiera się na mechanizmie kontroli, który stanowi dozór celny. Stosowanie tego dozoru powinno umożliwić właściwym organom krajowym sprawdzenie i zapewnienie w każdej chwili, zgodnie z jednolitą procedurą we wszystkich państwach członkowskich, że spełnione są wymagane materialne przesłanki dla udzielenia żądanej refundacji wywozowej, takie jak określone w obowiązujących przepisach prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 18 października 1988 r. w sprawie 121/87 Bayernwald Früchteverwertung, Rec. s. 6273, pkt 18)

32 Przestrzeganie zobowiązań związanych z dozorem celnym stanowi zatem warunek skorzystania z zaliczki na poczet refundacji wywozowej na podstawie przepisów rozporządzenia nr 565/80.

33 Wśród zasadniczych obowiązków związanych z tym uregulowaniem wymieniony jest zgodnie z art. 105 Wspólnotowego kodeksu celnego obowiązek prowadzenia ewidencji wszystkich towarów objętych procedurą składu celnego, z wyjątkiem składu publicznego prowadzonego przez organy celne. Odstępstwo to nie ma znaczenia w sprawie będącej przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, ponieważ produkty podstawowe zostały złożone w składzie prywatnym typu C.

34 Na podstawie art. 520 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego do Wspólnotowego kodeksu celnego ewidencja celna zawiera wszystkie dane niezbędne do właściwego stosowania dozoru celnego.

35 W brzmieniu obowiązującym w czasie, w którym miały miejsce okoliczności sprawy rozpatrywanej przed sądem krajowym, ust. 1 akapit drugi wspomnianego art. 520 zawierał wykaz danych, które w szczególności należy wpisać do ewidencji towarowej. Użycie wyrażenia „w szczególności" w odniesieniu do tych danych wskazuje, że ustawodawca uznawał to wyliczenie za stanowiące niezbędne minimum.

36 Ponadto w ust. 3 tego art. 520 wyjaśniono, że „ewidencja towarowa musi w każdej chwili wykazywać aktualny stan zapasu towarów, które nadal są objęte procedurą składu celnego".

37 Z powyższego wynika, że w przypadku gdy brak niezbędnych minimalnych danych wymaganych w art. 520 i nast. rozporządzenia wykonawczego do Wspólnotowego kodeksu celnego, nie można uznać, ze spełniono obowiązek prowadzenia ewidencji towarowej (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Bayernwald Früchteverwertung, pkt 19). Skutkuje to uchybieniem zasadniczemu obowiązkowi w ramach dozoru celnego. Jedna z przesłanek umożliwiających skorzystanie z zaliczki na poczet refundacji wywozowej zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 565/80 nie jest zatem spełniona.

38 Jednakże należy uwzględnić cel ewidencji towarowej, jakim jest umożliwienie sprawdzenia charakteru i dokładnych ilości towarów, dla których refundacja wywozowa jest należna. Dlatego też w razie wątpliwości co do prawidłowości niektórych wpisów w ewidencji towarowej nie można wykluczyć zastosowania innych uzupełniających dokumentów w celu rozwiania istniejącej wątpliwości (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Bayernwald Früchteverwertung, pkt 19). Pozostające wątpliwości co do

dokładności niektórych wpisów lub związane z rozbieżnościami lub niewielkimi pominięciami w tej ewidencji towarowej można wyjaśnić za pomocą innych uzupełniających dokumentów (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Bayernwald Früchteverwertung, pkt 20).

39 Na pierwsze pytanie należy w związku z tym odpowiedzieć, że przepisy prawa Unii dotyczące wstępnego finansowania należy interpretować w ten sposób, że prowadzenie zgodnie z uregulowaniami celnymi Unii ewidencji towarowej produktów poddanych dozorowi celnemu stanowi przesłankę wypłaty zaliczki na poczet refundacji wywozowej do tych produktów. Niemniej pozostające wątpliwości co do dokładności niektórych wpisów lub związane z rozbieżnościami w tej ewidencji towarowej można wyjaśnić za pomocą innych uzupełniających dokumentów, jeżeli dokumenty te zostaną uznane za wystarczające przez właściwe organy krajowe.

*W przedmiocie pytania drugiego*

40 W drugim pytaniu sąd krajowy odwołując się do sytuacji, w której nie spełniono obowiązku prowadzenia zgodnie z uregulowaniami celnymi Unii ewidencji towarowej produktów poddanych dozorowi celnemu, zmierza do ustalenia, jakie konsekwencje należy wyciągnąć z tego uchybienia, uwzględniając kwoty, jakie otrzymał eksporter z tytułu zaliczki na poczet refundacji wywozowej.

41 Pytanie to składa się z dwóch części.

42 W pierwszej kolejności sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy w sytuacji, gdy zostanie wykazane, że towary określone w deklaracji płatności zaliczki rzeczywiście zostały wywiezione, związaną z tymi towarami kwotę refundacji wywozowej można jednakże uznać za należną eksporterowi i, w tym ostatnim przypadku, na podstawie jakiej stawki należy obliczać kwotę tej refundacji wywozowej.

43 Na wstępie należy przypomnieć, że jak wynika z pkt 30–32 niniejszego wyroku, korzystanie z prawa do zaliczki na poczet refundacji wywozowej uzależnione jest w szczególności od dowodu, iż produkty, dla których deklaracja płatności została przedstawiona, poddane zostały dozorowi celnemu i były nim objęte do momentu ich wywozu. Ciężar dowodu spełnienia obowiązków związanych z dozorem celnym spoczywa na eksporterze i dowód ten należy przedstawić zgodnie z przepisami celnymi Unii, odpowiednio do ich interpretacji podanej w pkt 37–39 niniejszego wyroku.

44 Poddanie tych produktów dozorowi celnemu ma na celu zapewnienie tożsamości produktów określonych w deklaracji płatności i produktów rzeczywiście wywiezionych. W razie braku właściwego wykonania objęcia procedurą składu celnego nie można przedstawić w sposób satysfakcjonujący dowodu na okoliczność, że towary określone w deklaracji płatności zaliczki rzeczywiście wywieziono. Można ustalić co najwyżej wywóz towarów podobnych co do ilości i rodzaju.

45 Brak prawidłowego objęcia procedurą składu celnego jest karany w szczególności zgodnie z art. 43 rozporządzenia nr 3719/88 (zob. wyrok z dnia 21 marca 2000 r. w sprawie C-217/98 LFZ Nordfleisch, Rec. s. I-1619, pkt 42). Zgodnie z ust. 1 tego artykułu w przypadku gdy produkty zostały objęte procedurą przewidzianą w art. 4

rozporządzenia nr 565/80 i eksporter wycofa z dozoru celnego te produkty, należy uznać, że zobowiązanie do wywozu nie zostało spełnione dla danej ilości, co skutkuje utratą w odniesieniu do tej samej ilości jakiegokolwiek prawa do refundacji wywozowej.

46 Do wycofania z dozoru celnego należy przyrównać przypadek, do którego odwołuje się sąd krajowy, tzn. sytuację, w której nie spełniono obowiązku prowadzenia zgodnie z uregulowaniami celnymi Unii ewidencji towarowej produktów poddanych temu dozorowi. Te dwie okoliczności skutkują bowiem pozbawieniem organów celnych możliwości kontrolowania obiegu danych produktów, a w konsekwencji zapewnienia przestrzegania warunków związanych z systemem zaliczek na poczet refundacji wywozowych.

47 Na część pierwszą pytania drugiego należy zatem odpowiedzieć, że jeżeli nie spełniono obowiązku prowadzenia zgodnie z uregulowaniami celnymi Unii ewidencji towarowej produktów poddanych dozorowi celnemu na podstawie art. 4 rozporządzenia nr 565/80 i w zakresie, w jakim tego obowiązku nie spełniono, dowód na okoliczność, że wywieziono towary podobne co do ilości i rodzaju do towarów określonych w deklaracji płatności zaliczki, nie jest wystarczający, aby kwotę refundacji wywozowej można było uznać za należną eksporterowi.

48 W drugiej kolejności sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy w przypadku gdy eksporter powinien zwrócić, ze względu na uchybienie obowiązkowi prowadzenia ewidencji towarowej dla produktów złożonych w składzie celnym, całość lub część kwot otrzymanych tytułem zaliczki na poczet refundacji wywozowej, należy zastosować do kwoty do zwrotu podwyżkę o 20% określoną w art. 33 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 3665/87.

49 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 33 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 3665/87, gdy okazuje się, że kwota należna z tytułu refundacji wywozowej jest niższa od tej, która została zapłacona zaliczkowo, właściwe władze powinny wszcząć bezzwłocznie procedurę w celu uzyskania od podmiotu zwrotu różnicy między tymi dwiema kwotami, powiększonej o 20%.

50 Przepis ten wprawdzie nie identyfikuje wyraźnie osoby zobowiązanej do zapłacenia w danym przypadku 20% podwyżki. Niemniej, jak zauważyła Komisja Europejska, tylko eksporter jest związany z właściwymi organami. To eksporter w pierwszej kolejności powinien przedstawić zgodnie z art. 25 rozporządzenia nr 3665/87 deklarację płatności i on przed przyjęciem tego wniosku przez właściwe organy powinien zgodnie z art. 31 tego rozporządzenia złożyć zabezpieczenie równe kwocie refundacji obliczonej na ten dzień, do której dodano 20% podwyżkę. To również eksporter w drugiej kolejności powinien przedstawić na podstawie art. 29 tego rozporządzenia pisemny wniosek i jedynie na jego podstawie właściwe organy mogą wypłacić mu zaliczkę na poczet refundacji wywozowej. Ta dodatkowa formalność daje w szczególności eksporterowi w przypadku zmiany miejsca przeznaczenia towaru możliwość całkowitego zrzeczenia się tej płatności, odzyskując w tej ostatniej sytuacji całą złożoną przez niego kaucję (zob. ww. wyrok w sprawie LFZ Nordfleisch, pkt 36, 40).

51 Ponadto z motywu czternastego rozporządzenia nr 3665/87 wynika, że 20% podwyżkę ustanowiono w celu uniknięcia nienależnej korzyści na rzecz danego eksportera. Jak orzekł Trybunał, w przypadkach gdy stosuje się system wstępnego finansowania, podmioty gospodarcze skorzystałyby nienależnie z nieoprocentowanej pożyczki, jeżeli okazałoby się później, że nie powinna była być udzielona refundacja (wyrok z dnia 5 lutego 1987 r. w sprawie 288/85 Plange Kraftfutterwerke, Rec. s. 611, pkt 14).

52 Z powyższego wynika, że to eksporter winien ponosić konsekwencje uchybienia obowiązkom wynikającym z systemu wstępnego finansowania refundacji wywozowych.

53 Niezależnie od odpowiedzialności osoby wyznaczonej przez właściwe organy w celu prowadzenia ewidencji towarowej produktów złożonych w składzie celnym, eksporter powinien więc ponosić konsekwencje uchybienia temu obowiązkowi. W tym względzie należy zaznaczyć, że eksporter w sposób swobodny dobiera kontrahentów i że powinien zabezpieczyć się przed ryzykiem, wprowadzając odpowiednie klauzule do umów z kontrahentami albo zawierając specjalne ubezpieczenie (wyrok z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie C-210/00 Käserei Champignon Hofmeister, Rec. s. I-6453, pkt 80).

54 W każdym razie ponadto w sprawie będącej przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, gdy towary przechowywano w składzie typu C, obowiązek prowadzenia ewidencji towarowej zgodnie z art. 517 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do Wspólnotowego kodeksu celnego spoczywał na prowadzącym skład celny, który na podstawie art. 504 ust. 1 tego rozporządzenia jest korzystającym, a więc eksporterem.

55 Na część drugą pytania drugiego należy zatem udzielić odpowiedzi, że w przypadku gdy eksporter powinien zwrócić, ze względu na uchybienie obowiązkowi prowadzenia ewidencji towarowej dla produktów złożonych w składzie celnym, całość lub część kwot otrzymanych tytułem zaliczki na poczet refundacji wywozowej, należy zastosować do kwoty do zwrotu podwyżkę o 20% określoną w art. 33 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 3665/87.

**W przedmiocie kosztów**

56 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

1) **Przepisy prawa Unii dotyczące wstępnego finansowania refundacji wywozowych należy interpretować w ten sposób, że prowadzenie zgodnie z uregulowaniami celnymi Unii ewidencji towarowej produktów poddanych dozorowi celnemu stanowi przesłankę wypłaty zaliczki na poczet refundacji wywozowej do tych produktów. Niemniej pozostające wątpliwości co do dokładności niektórych wpisów lub związane z rozbieżnościami w tej ewidencji towarowej można wyjaśnić za pomocą innych uzupełniających dokumentów, jeżeli dokumenty te zostaną uznane za wystarczające przez właściwe organy krajowe.**

2) **Przepisy prawa Unii dotyczące wstępnego finansowania refundacji wywozowych należy interpretować w ten sposób, że:**

— **jeżeli nie spełniono obowiązku prowadzenia zgodnie z uregulowaniami celnymi Unii ewidencji towarowej produktów poddanych dozorowi celnemu na podstawie art. 4 rozporządzenia nr 565/80 i w zakresie, w jakim tego obowiązku nie spełniono, dowód na okoliczność, że wywieziono towary podobne co do ilości i rodzaju do towarów określonych w deklaracji**

**płatności zaliczki, nie jest wystarczający, aby kwotę refundacji wywozowej można było uznać za należną eksporterowi;**

— **w przypadku gdy eksporter powinien zwrócić, ze względu na uchybienie obowiązkowi prowadzenia ewidencji towarowej dla produktów złożonych w składzie celnym, całość lub część kwot otrzymanych tytułem zaliczki na poczet refundacji wywozowej, należy zastosować do kwoty do zwrotu podwyżkę o 20% określoną w art. 33 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3665/87 z dnia 27 listopada 1987 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady stosowania systemu refundacji wywozowych do produktów rolnych, zmienionego między innymi rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 1708/93 z dnia 30 czerwca 1993 r.**

Podpisy